

ENS118 Botanický přehled

Fakulta sociálních studií

jaro 2024

Rozsah

2/0/0. 4 kr. Ukončení: zk.

Vyučující

Ing. Petr Jelínek, Ph.D. (přednášející), [Ing. Zbyněk Ulčák, Ph.D.](#) (zástupce)

Cíle předmětu

Hlavním cílem předmětu je podat přehled botanické tematiky se zřetelem k ochraně přírody a krajiny, ohroženým druhům rostlin, identifikovat příčiny ohrožení a možnosti aktivní druhové ochrany.

Na konci tohoto kurzu by měl student asi 220 druhů rostlin (včetně dřevin) a pochopit jejich užitek a využití v ochraně přírody a krajiny.

Osnova

1. Úvod do studia, představení studentů (odkud, obor, mé studium, rostlina a OP)
2. Špilberk – stromy v zimě, na co se koukat
3. Stromy. Doubravy – lesy nižších poloh, lidská civilizace a lesy nižších poloh, pařeziny. Přeměna a degradace našich lužních lesů.
4. Jarní aspekt a lesy nižších poloh, byliny a lesy klučené (starobylé lesy), potenciální vegetace, biotopy.
- 5.
6. 20.3. **výlet do nelesní rezervace – PR Kamenný vrch**
7. 27.3. Jarní aspekt a lesy nižších poloh
8. 3.4. Bučiny – lesy středních poloh i lesy na sutích, vápenci, stádia pralesa. Lesní hospodaření a monokultury místo bukových lesů.
9. 10.4. Horské lesy. video Šumava.
10. 17.4. Louky a pastviny, Pole a rumišťe. video pravěcí lovci – BBC, říci, že na příští hodinu atlasy. Invazní nepůvodní druhy rostlin a archeofyty. (film o neolitu), Krteček – určování z videa knih, které druhy patří do kterého ekosystému, cvičení a opakování
11. 24.4. cvičení nebude

1.5. and 8.5. svátky

11. začátek května - **exkurze orchideje**, pokud to zoologie dovolí
12. 15.5. Vodní plochy, mokřady a rašeliniště, biodiverzita, dynamika vodních toků
prezentace seminární práce max.5 studentů

Zápočty jsou třeba většinou do 11.7.

Prezentace seminární práce.

Exkurze 2024

studenti absolvují povinně alespoň dva výlety, alespoň jeden v zimním či brzkojarním období:

1. 20.3. Kamenný vrch – koniklecová stráň – letos samostatně
2. únor - Špilberk v zimě

- a druhý v jarním období, na němž provedou vlastní botanický výzkum lesa, přednostně
3. Křtiny a okolí – květena rezervací v květnu
  4. Kouhoutovický les s orchidejemi, až vykvetou. Dubohabřiny

pokud nemůžete na jeden z celodenních, pak ještě možnost s LDF Mendelu

Literatura

- DEYL, Miloš a HÍSEK Květoslav. Naše květiny. Academia 1973 (2001).
- KUBÁT, Karel. *Botanika*. 2. vyd. Praha: Scientia, 2003. 231 s., [1. ISBN 80-7183-266-9. [info](#)
- PYŠEK, Petr a [Lubomír TICHÝ](#). *Rostlinné invaze*. Brno: Rezekvítek, 2001. 40 s. ISBN 80-902954-4-4. [info](#)

Doporučené filmy nebo klipy

- BBC Putování s pravěkými zvířaty, 6.díl – doba ledová

Internetové odkazy

- botany.cz
- mapy.nature.cz
- Katalog biotopů k semináři:
<http://www.ochranaprirody.cz/res/archive/299/036740.pdf?seek=1465205752>
- <http://www.sopsr.sk/dokumenty/Katalog-biotopov-SK.pdf>
- Aplikace do mobilů: PlantNet:
<https://play.google.com/store/apps/details?id=org.plantnet&hl=cs>

Výukové metody

Kombinace přednášek, exkurzí a vypracování seminární práce na téma prozkoumání rostlin přírodě blízké lokality.

Metody hodnocení

Předmět je zakončen písemnou zkouškou a prezentací seminární práce, prezentace je zařazena ve výuce do poslední hodiny nebo dvou hodin (FSS). Další termín stanovím na LDF Mendelu. Bodově je hodnocena zkouška a seminární práce.

1. TEST 30 minut

25 rostlin a 4 obecné otázky, kdy studenti zařadí promítnuté rostliny zařadí do biotopu
Minimální počet bodů byl 35, kdo jej nedosáhl bude muset ještě jednou.

a) test (obvykle v učebně)

asi 15 min budu ukazovat jednotlivé obrázky rostlin a 10 min bude na dopracování český/slovenský název 1,5 bodu a otázka, latinský (máte-li znát) 1 bod, čeleď 0,5 bodu, ekologické nároky druhu 0,5 bodu

2. Celkové hodnocení potom bude 30% seminární práce a 70% (nebo bodů) test, kde každý student musí dosáhnout alespoň 50% úspěšnost v testu

85-100 bodů A
75-84,9 bodů B
65-74,9 bodů C
55-64,9 bodů D
45-54,9 bodů E

povinná prezentace, z toho za 10 bodů pokud student splnil zadání

Zpracujte botanický průzkum přírodě blízkého (nejlépe lesního) ekosystému o rozloze 100x100m (1 ha) mimo maloplošně zvláště chráněné území (tedy přírodní rezervace, památky a první zóny NP a CHKO). V případě CHKO, NP a EVL nebo ptačí oblasti je třeba konzultovat se mnou. Uveďte zjištěné druhy (ne poddruhy), zařaďte také do čeledi. Uveďte výčet ohrožených taxonů. Pokuste se území zařadit do biotopu, a to podle Vondruškové a Katalogu biotopů České republiky. Přiložte mapu umístění lokality, fotografii dominantního společenstva, hlavního druhu dřeviny (také fotografii listu dubu, i pokud není dominantní) a fotografii dominantní byliny podrostu.

K určování a pojmenování použijte server botany.cz, kde najdete také, jak je rostlina chráněná nebo ohrožená nebo nepůvodní. Dále literaturu, kterou jsem zadal na zkoušku, to jsou běžné české rostliny. Lze použít i mobilní aplikace, ale může vám to nabídnou rostliny mimo ČR. Umělá inteligence - mně tolik nevadí využití AI, nemohu to stejně nijak ověřit, ale pokud to studenti využijí, je třeba to po AI upravit.

Digitálně jako jeden soubor odevzdejte.

Mám k tomu i list - Zadání seminární práce.

Prezentace seminární práce

prezentujete své místo výzkumu v několika obrázcích, kde bude mapka území, bude ukázán dominantní druh stromoví a podrostu a několik dalších ukázek flory dle libosti. A tabulka s výčtem druhů. Závěrem bude území zařazeno do biotopu dle Vondruškové a Katalogu biotopů. Nemělo by to přesáhnout 10 minut.

Další komentáře

[Studijní materiály](#)

Předmět je vyučován každoročně.

Předmět je zařazen také v obdobích [jaro 2005](#), [jaro 2006](#), [jaro 2007](#), [jaro 2008](#), [jaro 2009](#), [jaro 2010](#), [jaro 2011](#).

-
- Statistika zápisu ([jaro 2012](#))
  - Permalink: <http://is.muni.cz/predmet/fss/jaro2012/ENS118>